

La Llei de barris deixa 1.123 milions d'inversió pública a tot Catalunya durant 17 anys

- La inversió ha beneficiat directament prop d'un milió de residents en aquests 143 barris, el que equival a 1.135 euros per persona
- El Govern ha aportat 582,7 milions, el 52% de la inversió total, i els 117 ajuntaments beneficiaris, els 541 milions restants, el 48%
- De les 3.900 actuacions dutes a terme a tot Catalunya, el 44% de la despesa ha servit per millorar l'espai públic, mentre que el 23,8% ha incrementat la dotació d'equipaments i el 12,1% s'ha destinat a programes de millora social

Parc de Rocafonda de Mataró.

Les 7 convocatòries anuals d'ajuts de la [Llei de barris](#) han deixat un total de 1.123 milions d'euros d'inversió pública a 143 barris de 117 municipis de tot Catalunya al llarg de 17 anys d'execució, entre 2004 i 2021. **“D'aquesta xifra, 582,7 milions (prop del 52%) ha estat aportada per la Generalitat i 541 milions (el 48,1%) pels ajuntaments escollits, el que ha permès tirar endavant un total de 3.900 actuacions que han beneficiat directament prop d'un milió de persones residents en els barris corresponents”**, ha explicat el secretari de Territori i Mobilitat, Isidre Gavin. El secretari ha destacat en la seva intervenció

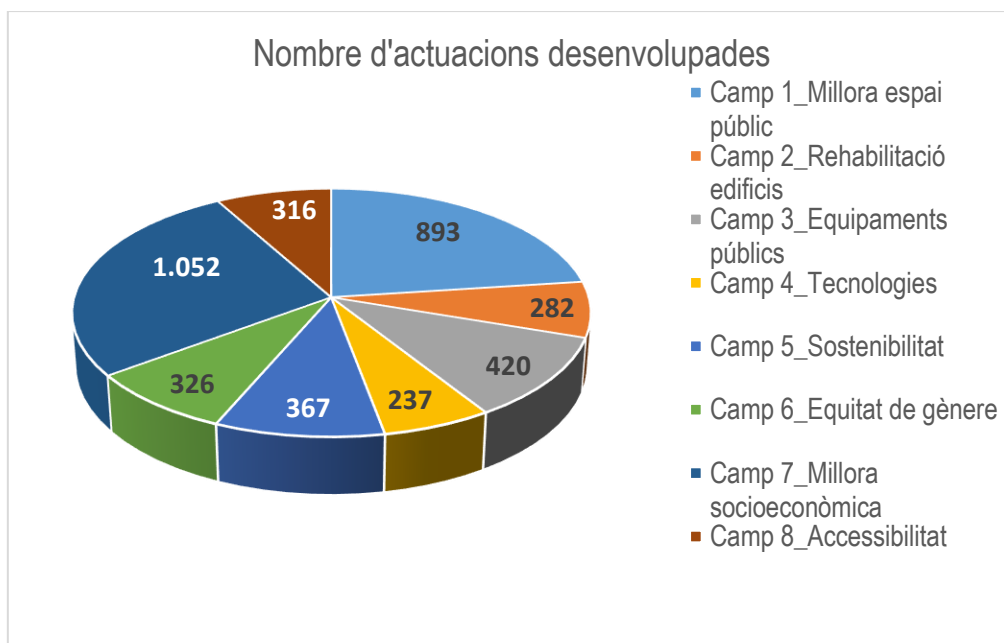

“el salt endavant que ha suposat aquesta llei per dignificar aquests barris i que ha permès fer intervencions molt més integrals”.

La inversió per càpita en aquestes àrees ha estat de 1.135 euros. Les 7 convocatòries de la Llei de barris es van resoldre anualment entre 2004 i 2010 i el període d'execució s'ha allargat fins aquest mes de juny.

Pel que fa al **tipus d'actuacions** dutes a terme, el 44,1% de la **despesa** (495 MEUR) s'ha destinat a la millora de l'espai públic i dotació d'espais verds, seguida en un 23,8% (267 MEUR) per a la provisió d'equipaments i, en un 12,1% (136 MEUR), per programes de millora social i econòmica.

En **nombre d'actuacions**, però, els programes de millora socioeconòmica se situen al capdavant, amb 1.052 accions a tot Catalunya.

El **percentatge d'execució** mitjana de tots els programes és del 84,5%, amb grans diferències entre les primeres convocatòries i les darreres, afectades ja per la crisi econòmica. Així, el màxim d'execució es va assolir amb els projectes de la primera convocatòria, la del 2004 (98,4%), i el mínim amb els de la convocatòria del 2009, amb el 62,2%.

Equitat territorial

El Fons de foment del programa de barris prestava especial atenció a distribuir els recursos econòmics amb criteris d'equitat territorial, per tal de fer arribar les actuacions transformadores a tot Catalunya, amb criteris de proporcionalitat. Així, el gruix de l'aportació del Govern va anar a parar a 45 municipis de l'Àmbit Metropolità de Barcelona, els que concentren el 95% de la població de l'àmbit. Els Projectes de barris van rebre 318,3 milions de subvenció procedent de la

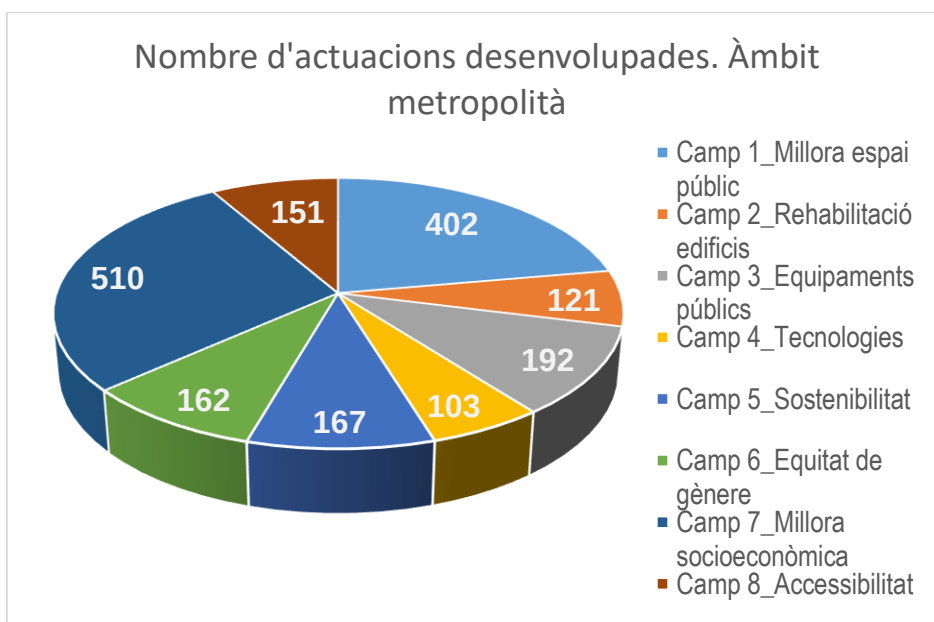

Generalitat i un total d'inversió pública, incloent les aportacions dels ajuntaments, de 628,65 milions (*veure annex amb el detall dels municipis de cada convocatòria i de la subvenció atorgada*).

Àmbit metropolità

	Subvenció justificada (milions €)	Inversió justificada (milions d'€)	Nombre d'actuacions justificades	% Inversió
Camp 1_Millora espai públic	142,23	283,09	402	45,0%
Camp 2_Rehabilitació edificis	27,73	54,90	121	8,7%
Camp 3_Equipaments públics	69,32	135,58	192	21,6%
Camp 4_Tecnologies	2,13	3,99	103	0,6%
Camp 5_Sostenibilitat	13,08	25,39	167	4,0%
Camp 6_Equitat de gènere	5,63	10,80	162	1,7%
Camp 7_Millora socioeconòmica	38,57	76,36	510	12,1%
Camp 8_Accessibilitat	19,60	38,54	151	6,1%
TOTAL	318,30	628,65	1.808	100%

En l'àmbit metropolità, les 7 convocatòries de la Llei de barris van propiciar 1.808 **actuacions**. El gruix de la **inversió**, un 66%, es va centrar en la millora de l'espai públic i la dotació d'equipaments (418 milions d'inversió total) mentre que un 12,1% (76,36 milions) es va dedicar a programes de millora socioeconòmica. Per **nombre d'actuacions**, 510 es van centrar en la millora socioeconòmica; 402, en la millora de l'espai públic i 192, en els equipaments col·lectius.

Per destacar només algunes de les actuacions impulsades, en la millora d'espai públic a Mataró es va crear el Parc Rocafonda; a Viladecans es va urbanitzar el passeig de Ponent, que uneix la localitat amb Gavà; a Santa Perpètua de Mogoda es va intervenir directament en l'espai públic mitjançant plans d'ocupació, destacant el nou Parc Central; a Terrassa es va urbanitzar la plaça de la Maurina, on també es va construir un equipament cívic, mentre que a Montornès es va destinar gran part de la inversió a reurbanitzar el carrer Llibertat i la plaça del Poble. Entre les nombroses obres de millora de carrers i places a la ciutat de Barcelona, es poden citar actuacions a Torre Baró, el barri del Coll, de la Bordeta o de Roquetes.

Com a actuacions destacables en l'accessibilitat i millora d'elements comuns d'edificis cal esmentar la instal·lació d'ascensors al barri de Sant Ildefons de Cornellà, al barri de Ponent de Viladecans, al de Cerdanyola de Mataró i al de Can Puiggener de Sabadell. També, l'ascensor inclinat de Malgrat de Mar per comunicar el barri del Castell amb el centre urbà.

Ascensor inclinat a Malgrat de Mar.

La forta inversió en dotació d'equipaments públics a tot l'àmbit metropolità va permetre rehabilitar el mercat de la Segarra a Santa Coloma de Gramenet, construir un poliesportiu al barri de Sant Ildefons de Cornellà de Llobregat i un altre a Can Vidalet, a Esplugues, entre moltes altres actuacions.

En el camp de la sostenibilitat destaca el cobriment de la riera de Can Carreras, un dels projectes més importants i ambiciosos que ha engegat l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat. La rehabilitació de la Riera de Caldes de Montbui, d'altra banda, forma part d'un projecte global que incorpora diferents camps d'actuació,

com ara la restauració de patrimoni arquitectònic i la rehabilitació de l'entorn natural.

Quant a la millora social i econòmica, es poden esmentar el taller d'alfabetització per a immigrants de Mataró; el Pla d'acolliment i inserció cultural per a nouvinguts de Caldes de Montbui; o els processos participatius de la Maurina de Terrassa.

Inversió arreu de Catalunya

A l'Àmbit Metropolità de Barcelona li segueixen en volum de subvenció els 23 projectes de barris de les Comarques Centrals, que han rebut 78,2 milions d'euros de subvenció de la Generalitat, mentre que a les comarques gironines els seus 25 projectes han rebut 74 milions. Cal destacar que, en el cas gironí, dos barris, com són el nucli històric d'Olot i el barri Salt 70 de Salt, van ser beneficiaris cadascun de dos projectes amb les seves corresponents subvencions.

Al Camp de Tarragona s'han dut a terme 14 projectes, amb una subvenció total del Govern de 56,5 milions. En el cas de les comarques de Ponent, els seus 11 Projectes de barris han comptat amb una subvenció total de la Generalitat de 36,5 milions. Els 4 projectes de les Terres de l'Ebre van rebre 15,3 milions, mentre que a l'Alt Pirineu i Aran, els 3 projectes han rebut 3,6 milions.

Una llei pionera

La [Llei de millora de Barris, Àrees Urbanes i Viles que requereixen atenció especial](#) va ser aprovada pel Parlament de Catalunya el maig de 2004, amb l'objectiu priorari d'impulsar la rehabilitació integral de barris per evitar la seva degradació i per millorar les condicions dels ciutadans residents en aquestes àrees.

La llei responia a la constatació que determinats barris i àrees urbanes de Catalunya requereixen una atenció especial de l'administració pública que impliqui una intervenció integral adreçada a la rehabilitació física, la sostenibilitat ambiental, el benestar social i la dinamització econòmica. Es tracta d'àrees on es concentren processos de regressió urbanística i problemàtiques d'ordre demogràfic i social com ara l'envelliment, un baix nivell de renda, baix nivell educatiu, pèrdua de població i concentració de grups amb necessitats especials. Aquestes mancances afecten amb especial intensitat els nuclis antics, les àrees d'expansió urbana i els polígons d'habitatge.

Fons per a la rehabilitació de barris

La llei va crear un instrument, anomenat **Fons de foment del programa de barris**, per finançar els projectes d'intervenció integral que presentessin els ajuntaments. La contribució del Fons al finançament dels projectes anava del 50% del cost del projecte en la major part dels casos, al 75% en el cas de

municipis de menys de 10.000 habitants de les convocatòries 2009 i 2010. Per a cadascuna de les 7 convocatòries anuals, la Generalitat podia aportar un màxim de 99 MEUR.

Podien rebre finançament del Fons aquells municipis amb barris o àrees urbanes on es donés alguna de les situacions següents:

- Processos de regressió urbanística: degradació de les edificacions, persistència de dèficits d'equipaments, insuficiència o manca de qualitat de la urbanització i l'espai públic.
- Problemàtica demogràfica: pèrdua o envelliment de la població o creixement massa accelerat que requereix canvis urbanístics o de serveis.
- Presència de problemes econòmics o socials d'especial gravetat.
- Dèficits socials, urbans i problemàtiques de desenvolupament local.

La Llei de barris partia d'un abordatge integral de la intervenció en els barris, anant molt més enllà dels programes que existien fins aleshores, centrats bàsicament en la remodelació de façanes o edificis o instal·lació d'ascensors. Així, els projectes havien de preveure intervencions en alguns dels camps següents:

- Millora d'espai públic i dotació d'espais verds.
- Rehabilitació i equipament dels elements col·lectius o comuns dels edificis.
- Provisió d'equipaments per a ús col·lectiu.
- Incorporació de les tecnologies de la informació en els edificis.
- Foment de la sostenibilitat del desenvolupament urbà, especialment pel que fa a l'accessibilitat, l'eficiència energètica, l'estalvi en el consum d'aigua i el reciclatge de residus.
- Equitat de gènere en l'ús de l'espai urbà i dels equipaments.
- Desenvolupament de programes que comportessin la millora social i econòmica del barri.

Els ajuntaments, fruit de les diverses pròrrogues que es van anar aprovant, disposaven de 10 anys per executar les inversions previstes en els seus Projectes de barris i justificar-les. Com a conseqüència de la pandèmia de la COVID-19, es va concedir una darrera pròrroga als municipis de la darrera convocatòria, la del 2010. Finalment, el 22 de març de 2021 es va tancar el termini d'execució per als darrers projectes de la Llei de barris, i els municipis han disposat fins el mes de juny per justificar les seves actuacions.

El futur de la intervenció als barris

Actualment correspon al Departament de Drets Socials impulsar les polítiques de rehabilitació integral de barris, viles i àrees urbanes. Així, el Departament està desenvolupant diversos models de bases que, aprofitant la dilatada experiència en remodelació de barris de la Generalitat, tant el desenvolupat en el seu moment per Adigsa com la posterior experiència de la Llei de Barris, permetin programes d'intervenció integral per a la renovació urbana aplicant els Fons Europeus Next Generation.

Carles Sala, secretari d'Habitatge i Inclusió Social, ha explicat que **“tal com va anunciar la consellera en seu parlamentària, l'objectiu és presentar un projecte per a la regeneració integral en els barris i que abans de finals d'any es pugui visualitzar com encarem la següent etapa”**. Sala ha posat en valor que, malgrat la crisi econòmica de 2011 o la pandèmia, s'ha aconseguit mantenir la Llei de barris i les seves actuacions actives a través de diferents prorrogues. Finalment, el secretari ha apostat per millorar l'edificació residencial: “Hem actuat molt en entorns i equipaments que afavoreixen la cohesió social però necessitem més actuació directa en edificis d'habitatge”.

Aquests programes hauran de desenvolupar actuacions per a regenerar el teixit urbà, rehabilitar edificis i millorar l'eficiència energètica. Paral·lelament, hauran d'impulsar mesures que corregeixin les desigualtats territorials, reforcin la cohesió social i millorin la qualitat de vida dels veïns.

26 d'agost de 2021